

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 2001-2002

7 FEBRUARI 2002

Wetsvoorstel tot wijziging van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling, wat betreft de rechten van de slachtoffers

(Ingediend door de heer Philippe Monfils)

TOELICHTING

De wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling voorziet in een omstandige procedure die gevolgd moet worden voor een aanvraag tot voorwaardelijke invrijheidstelling (advies van het personeelscollege, voorstel van de directeur van de strafinrichting, advies van het parket, advies van de minister en ten slotte onderzoek van het voorstel van voorwaardelijke invrijheidstelling door de bevoegde commissie).

Alvorens een beslissing te nemen, hoort de commissie de veroordeelde en diens raadsman, het openbaar ministerie en de directeur van de strafinrichting.

Het slachtoffer (of zijn rechthebbenden) kan op zijn verzoek alleen worden verhoord «voor zover het daarbij een legitiem en direct belang heeft (...) aangaande de voorwaarden die in zijn belang moeten worden opgelegd».

De commissie kan het verzoek om gehoord te worden trouwens afwijzen.

Het slachtoffer bevindt zich hierdoor in twee opzichten in een onaanvaardbare situatie.

Ten eerste wordt zijn mening niet gevraagd, alsof hij met de vrijlating van de veroordeelde die hem schade heeft berokkend, niets te maken heeft ...

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2001-2002

7 FÉVRIER 2002

Proposition de loi modifiant la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle, en ce qui concerne les droits des victimes

(Déposée par M. Philippe Monfils)

DÉVELOPPEMENTS

La loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle prévoit une procédure fort complète qui doit être suivie en cas de demande de libération conditionnelle (avis de la conférence du personnel, proposition du directeur de l'établissement, avis du parquet, avis du ministre et enfin examen de la proposition de libération conditionnelle par la commission compétente).

Avant de statuer, la commission entend le condamné et son conseil, le ministère public et le directeur de l'établissement pénitentiaire.

La victime (ou ses ayants droit) ne peut être entendue, si elle le demande, que pour autant «qu'elle puisse justifier d'un intérêt direct et légitime concernant les conditions qu'il convient d'imposer dans son intérêt».

La commission peut d'ailleurs rejeter la demande d'audition.

La situation faite à la victime est doublement inacceptable.

D'une part, son avis n'est pas automatiquement demandé, comme si la libération d'un condamné qui lui a causé préjudice était un acte qui ne la concernait pas ...

Ten tweede moet het slachtoffer, om gehoord te worden, zijn verzoek motiveren en aantonen dat hij een legitiem en direct belang heeft bij het afleggen van een verklaring. Bovendien mag deze verklaring niet handelen over de opportuniteit van de vrijlating, maar alleen over de voorwaarden «die in het belang van het slachtoffer moeten worden opgelegd».

Dit voorstel wil het slachtoffer meer rechten toekennen.

Voorgesteld wordt dat het slachtoffer vóór de beraadslaging van de commissie over de voorwaardelijke invrijheidstelling, het recht heeft — indien hij dat wenst natuurlijk — gehoord te worden zonder een legitiem en direct belang te moeten aantonen.

Het is voldoende om het slachtoffer van de veroordeelde geweest te zijn.

Het wetsvoorstel voert dezelfde wijziging in bij herroeping of versterking van de door de herziening genomen maatregelen. In dat geval moet het slachtoffer ambtshalve geïnformeerd worden zonder dat hij een legitiem en direct belang moet aantonen.

De slachtoffers die dit recht genieten, worden genoemd in artikel 12, § 1, 1^o, van het koninklijk besluit van 10 februari 1999 houdende uitvoeringsmaatregelen inzake de voorwaardelijke invrijheidstelling (voornamelijk agressie tegen personen, waarop opsluiting of dwangarbeid staat).

*
* *

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 4 van de wet van 5 maart 1998 betreffende de voorwaardelijke invrijheidstelling en tot wijziging van de wet van 9 april 1930 tot bescherming van de maatschappij tegen de abnormalen en de gewoontemisdadigers, vervangen door de wet van 1 juli 1964, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

A) in § 3, tweede lid, vervallen de woorden «en voor zover het daarbij een legitiem en direct belang heeft, op zijn verzoek» en «aangaande de voorwaarden die in zijn belang moeten worden opgelegd»;

D'autre part, pour être entendue, la victime doit justifier sa demande et déterminer son intérêt direct et légitime à donner son avis. Encore cet avis ne peut-il porter sur l'opportunité de la libération mais bien uniquement sur les conditions «qu'il convient d'imposer dans l'intérêt de la victime».

L'objet de la présente proposition est de renforcer les droits de la victime.

Il est proposé qu'avant délibération de la commission sur la libération conditionnelle, la victime ait le droit — si elle le souhaite évidemment — d'être entendue sans devoir justifier d'un intérêt direct quelconque.

Le fait d'avoir été la victime du condamné suffit.

La proposition de loi introduit la même modification en cas de révocation ou de renforcement des mesures prises par la révision. Dans ces cas, la victime doit être informée d'office sans qu'elle doive prouver un intérêt légitime et direct.

Les victimes bénéficiant de ce droit sont celles qui sont mentionnées à l'article 12, § 1^{er}, 1^o, de l'arrêté royal du 10 février 1999 portant des mesures d'exécution relatives à la libération conditionnelle (c'est-à-dire essentiellement des agressions contre les personnes pour lesquelles sont prévues des peines de réclusion ou de travaux forcés).

Philippe MONFILS.

*
* *

PROPOSITION DE LOI

Article 1^{er}

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 4 de la loi du 5 mars 1998 relative à la libération conditionnelle et modifiant la loi du 9 avril 1930 de défense sociale à l'égard des anormaux et des délinquants d'habitude, remplacée par la loi du 1^{er} juillet 1964, sont apportées les modifications suivantes:

A) dans le § 3, alinéa 2, les mots «, à sa demande et pour autant qu'elle puisse justifier d'un intérêt direct et légitime, concernant les conditions qu'il convient d'imposer dans son intérêt» sont supprimés;

B) het vierde en het vijfde lid van dezelfde paragraaf worden opgeheven;

C) in § 8, tweede lid, vervallen de woorden «op diens verzoek» en «voor zover het gaat om een slachtoffer dat een legitiem en direct belang heeft».

Art. 3

In artikel 10, § 5, tweede lid, van dezelfde wet vervallen de woorden «dat een legitiem en direct belang had op het ogenblik van de toekenning van de voorwaardelijke invrijheidstelling» en «in het belang van het slachtoffer».

6 december 2001.

B) les alinéas 4 et 5 du même paragraphe sont abrogés;

C) dans le § 8, alinéa 2, les mots «, à sa demande,» ainsi que les mots «pour autant que la victime ait un intérêt légitime et direct» sont supprimés.

Art. 3

Dans l'article 10, § 5, alinéa 2, de la même loi, les mots «qui avait un intérêt légitime et direct au moment de l'octroi de la libération conditionnelle,» ainsi que les mots «dans son intérêt» sont supprimés.

6 décembre 2001.

Philippe MONFILS.